

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า
อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในฐานะที่กลไกของฝ่ายบริหารที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยกำหนดให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 69/2557 ลงวันที่ 18 มิถุนายน 2557 โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานและส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน เป็นการดำเนินการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนที่จะนำไปสู่การจัดทำมาตรการภายในต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อป้องกันการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และเชื่อมโยงกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ตัวชี้วัดที่ 10 การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ 10.1 การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตในประเด็นสินบน ได้กำหนดให้แสดงผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการให้/รับสินบนจากการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล จึงตระหนักถึงความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าว และพร้อมส่งเสริมการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงและปัญหาขึ้นภายในหน่วยงาน จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านการใช้จ่ายงบประมาณที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริต และการประพฤติมิชอบภายในหน่วยงาน เพื่อเป็นกรอบในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน

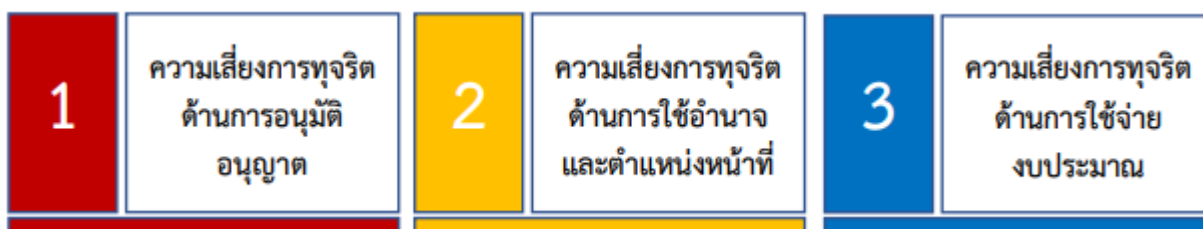
1. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการรับสินบนวัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการระบบหรือแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไปมาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริตตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่ บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะ

ประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการ ปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

2. ประเภทความเสี่ยงการทุจริตและศัพท์เฉพาะค่านิยาม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการป้องกันและสกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต ของ องค์กร โดยคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Assessment) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ได้จำแนกประเภทของความเสี่ยงการทุจริตไว้ด้วยกัน 3 ด้าน ประกอบด้วย

โดยได้มีการนิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk) และการบริหารความเสี่ยง การทุจริต ดังนี้

ศัพท์เฉพาะ	ค่านิยาม
ความเสี่ยง (Risk)	• ความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์บางอย่างซึ่งมีผลกระทบทำให้การดำเนินงานไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเบี่ยงเบนไปจากที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลกระทบที่เกิด ขึ้นอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบก็ได้ (ผลกระทบทางลบ คือ ความเสี่ยง, ผลกระทบ ทางบวก คือ โอกาส) เหตุการณ์/การกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่ แน่นนอนและส่งผลกระทบ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) หรือ ก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายขององค์กร
การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)	• กระบวนการที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการ ดำเนินการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการ ดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบ
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	• การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤตินิষอบหรือ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วย งานในอนาคต

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
การทุจริต	- องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI) ได้กำหนดนิยามและรูปแบบของการทุจริตเป็น 7 ประเภท ได้แก่ - การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงเพื่อบิดเบือน นโยบายหรือการใช้อำนาจรัฐในทางมิชอบ เพื่อให้ผู้นำหรือผู้บริหารประเทศได้รับผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรของชาติ - การทุจริตขนาดเล็ก (Petty Corruption) เป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐระดับกลางและระดับล่างต่อประชาชนทั่วไป โดยการใช้อำนาจหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายในทางมิชอบ - การติดสินบน (Bribery) เป็นการเสนอการให้หรือสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ทั้งในรูปของเงินสิ่งของและสิ่งตอบแทนต่างๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจ ให้เกิดการกระทำผิดกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี - การยักยอก (Embezzlement) คือ การที่พนักงานหรือเจ้าหน้าที่องค์กรของรัฐบาลนำเงินหรือสิ่งของที่ได้รับมอบหมายให้ใช้ในหน้าที่ราชการมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง - การอุปถัมภ์ (Patronage) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวกด้วยการคัดเลือกบุคคลจากสายสัมพันธ์ทางการเมืองหรือเครือข่าย (Connection) เพื่อเข้ามาทำงานหรือเพื่อได้รับผลประโยชน์ โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม - การเลือกที่รักมักที่ชัง (Nepotism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเล่นพรรคเล่นพวก โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐจะใช้อำนาจที่มีในการให้ผลประโยชน์หรือให้หน้าที่การงานแก่เพื่อน ครอบครัว หรือบุคคลใกล้ชิด โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและความเหมาะสม - ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม อันเกิดจากที่บุคคลต้องทำหน้าที่หรือ สถานะมากกว่า 1 สถานะ
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน กับประโยชน์ส่วนรวม	การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็น การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของ รัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มี ผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆหรือนำ ประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำการใดๆ หรือ ดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในทางการเงินหรือประโยชน์อื่นๆ สำหรับ ตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
ความเสี่ยง/ปัญหา	- ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดต้องหามาตรการควบคุม - ปัญหา : เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วรู้อยู่แล้วต้องแก้ไขปัญหา

ศัพท์เฉพาะ	คำนิยาม
ประเด็นความเสี่ยง	• เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบความเสี่ยงการทุจริตอย่างไรบ้าง
โอกาส (Likelihood)	• โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์จะเกิดขึ้น
ผลกระทบ (Impact)	• ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน
ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	• คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก 2 ปัจจัย คือ โอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)

การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) โดยเฉพาะหลักการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption Control) ซึ่งหมายถึง การไม่กระทำและไม่สนับสนุนการทุจริต พร้อมทั้งร่วมมือกันควบคุมไม่ให้เกิดการ ทุจริตในองค์กร จึงเป็นหลักการบริหารจัดการที่มุ่งสู่การเป็นราชการใสสะอาดสามารถสกัดกั้น ลด และเปิดโอกาสการทุจริตและประพฤติมิชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการตาม หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จึงเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการดำเนินงานของส่วนราชการให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐสำนักงาน ป.ป.ท. ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกันนอกรอบที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตโดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่ สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงาน ของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลด และปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนี การรับรู้การทุจริต Corruption Perceptions Index: CPI) โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยง การทุจริตเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 : ความเสี่ยงการทุจริตที่ด้านการอนุมัติ อนุญาต

ด้านที่ 2 : ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

ด้านที่ 3 : ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

กรอบแนวคิดการพัฒนาการประเมินเชิงคุณภาพการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

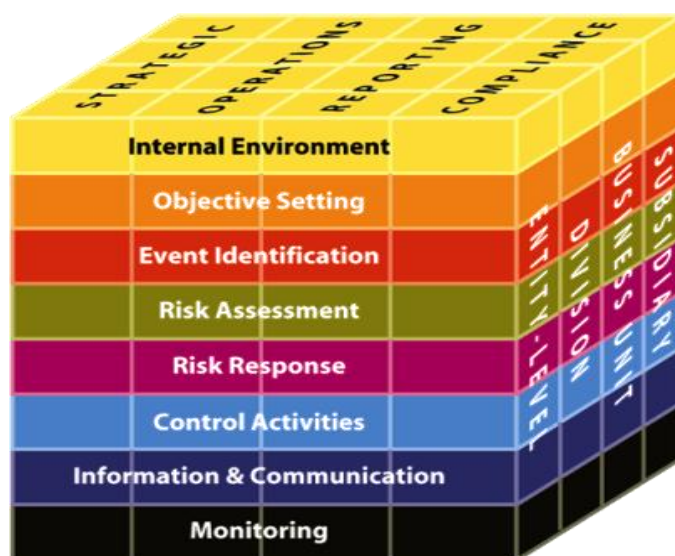
Corruption Risk Management : CRM

- CRMจะต้องสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาหน่วยงานในเชิงบวกมากกว่าทำให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรู้สึกกังวล
- ผลการประเมิน CRM ควรให้แนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนให้กับหน่วยงานไปในตัว
- หน่วยงานราชการที่ได้รับการประเมิน CRM ได้ประโยชน์จากการประเมิน สามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและได้รับประโยชน์ในมุมมองของการสื่อสารภาพลักษณ์องค์กรโดยเฉพาะการแสดงให้เห็นสังคมและสาธารณชนรับรู้หน่วยงานให้ความสำคัญกับการยับยั้งการทุจริต

นิยามประเภทของการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Management : CRM		
ด้านที่ 1	ด้านการอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวก ในการให้บริการภาครัฐ
ด้านที่ 2	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	การใช้อำนาจหน้าที่ (Authority) คือ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ 3	ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ	-โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภท งบประมาณได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุน หรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอก งบประมาณ และโครงการที่ถ่ายโอนจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น -ไม่รวม โครงการที่หน่วยรับงบประมาณ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานงบประมาณรายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาท ขึ้นไป ที่มีการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะส่วนราชการระดับกรมเทียบเท่าและรัฐวิสาหกิจ

3. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) สอดคล้องกับหลักการที่ 8 การพิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต ซึ่งเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของหลักการ ควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations 2013) ซึ่งเป็นหลักการที่ได้ รับการยอมรับอย่างแพร่หลายที่ได้กำหนดกรอบการควบคุมภายในองค์กร ไว้ด้วยกัน 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ดังนี้

มาตรฐาน COSO 2013 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 : สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

- หลักการที่ 1 องค์การยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม
- หลักการที่ 2 คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล
- หลักการที่ 3 คณะกรรมการและฝ่ายบริหาร มีอำนาจการสั่งการชัดเจน
- หลักการที่ 4 องค์การ จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน
- หลักการที่ 5 องค์การผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 2 : การประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment)

- หลักการที่ 6 กำหนดเป้าหมายชัดเจน
- หลักการที่ 7 ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม
- หลักการที่ 8 พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต
- หลักการที่ 9 ระบุและประเมินความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 3 : กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

- หลักการที่ 10 ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- หลักการที่ 11 พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ในการควบคุม
- หลักการที่ 12 ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ 4 : สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

- หลักการที่ 13 องค์การมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ
- หลักการที่ 14 มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์การให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไปได้
- หลักการที่ 15 มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกในประเด็นที่อาจกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ 5 : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

- หลักการที่ 16 ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน
- หลักการที่ 17 ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและเหมาะสม
ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบ และหลักการจะต้องมี
อยู่จริง และนำไปปฏิบัติได้ อีกทั้ง ทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะ
ทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของหลักการควบคุมภายใน
องค์การ (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations
2013) ซึ่งในส่วน ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตสอดคล้องกับหลักการที่ 8 การพิจารณาโอกาสที่จะเกิด

การทุจริต โดยกรอบหรือ ภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1. **Corrective** : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดสิ่งที่มีประวัติอยู่แล้วทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
2. **Detective** : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรกตั้งข้อ บ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่ผู้บริหาร
3. **Preventive** : ป้องกันหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคย รับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่า ทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างในการทุจริตเข้ามาได้อีก
4. **Forecasting** : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็น ที่ไม่คุ้นเคยในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

4.วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตดำเนินการผ่าน 3 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

4.1. กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของหน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยง การทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และด้านผลกระทบ

- **โอกาสที่จะเกิด (Likelihood)** : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่งในรูป ของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

- **ผลกระทบ (Impact)** : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้นโดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

4.2. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ในแต่ละ ขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจ

ค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่ มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด(Unknown Factor)

4.3. การจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ

เป็นการกำหนดวิธีการหรือแนวทางเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการ ควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำ การประเมินว่า มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยง ให้สอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหารความ เสี่ยงการทุจริตในกิจกรรม ตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

5. เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า

องค์การบริหารส่วนตำบลจำเจริญ ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในประเภทความเสี่ยงในความโปร่งใสและการใช้อำนาจ และตำแหน่งหน้าที่ เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกัน และลดโอกาส การทุจริตในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลจำเจริญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โดยใช้เกณฑ์ โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood) และเกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ดังนี้

1) เกณฑ์โอกาสที่จะเกิดการทุจริต (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

2) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูงมาก
4	สูง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับสูง
3	ปานกลาง	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับปานกลาง
2	น้อย	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำ
1	น้อยมาก	กระทบต่องบประมาณและ/หรือความเชื่อมั่นของสังคมระดับต่ำมาก

3) เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	1	2	3	4	5
5	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
4	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
3	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
2	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
1	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

หมายเหตุ : ระดับความเสี่ยง = โอกาส × ผลกระทบ

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก	15 – 25 คะแนน
2	ความเสี่ยงระดับสูง	9 – 14 คะแนน
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง	5 – 8 คะแนน
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ	1 – 4 คะแนน

6. การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบนจากการดำรงตำแหน่งงานตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลถ้าเจริญ สามารถกำหนดประเด็นความเสี่ยงได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นการอนุมัติ อนุญาต (ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.2558)
2. ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
3. ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง
4. ประเด็นการบริหารงานบุคคล

ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / เหตุการณ์ความเสี่ยง	Risk Score		
	Likelihood	Impact	Risk Score
ประเด็นการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558			
1. รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	2	4	8 (ปานกลาง)
2. การเรียกรับสินบนหรือมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาต ประกอบกิจการบางราย ในกรณีตรวจสอบที่ตั้งสถานที่ ประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	2	3	6 (ปานกลาง)
ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ			
3. การใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์ หรือ ให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ เพื่อให้เกิดผลต่อการสนับสนุน แผนงาน โครงการ	2	1	2 (ต่ำ)
ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง			
4. การเรียกรับสินบนจาก การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นเท็จ/ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยเอื้อประโยชน์แก่ตนหรือพวกพ้อง	2	1	2 (ต่ำ)
ประเด็นการบริหารงานบุคคล			
5. การใช้อำนาจแทรกแซงการบริหารงานบุคคล/เอื้อประโยชน์ให้ พวกพ้อง/การเรียกรับสินบนต่อสัญญาจ้างและการประเมินผล การปฏิบัติราชการอย่างไม่เป็นธรรม	3	2	6 (ปานกลาง)

**สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569**

ระดับ ความเสี่ยง	ระดับ คะแนน	ความหมาย	จำนวน ปัจจัยเสี่ยง
สูงมาก	15 – 25	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ - ต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที	-
สูง	9 – 14	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ - ต้องมีการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	-
ปานกลาง	5 – 8	ระดับที่ยอมรับได้ - แต่ต้องมีการควบคุมความเสี่ยง	3
ต่ำ	1 – 4	ระดับที่ยอมรับได้	2

7. แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

จากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 วิเคราะห์แล้วเห็นว่า ยังคงมีความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า จำเป็นต้องมีการควบคุมให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จำนวน 3 เหตุการณ์ (เหตุการณ์ความเสี่ยงที่ยังอยู่ในระดับ ปานกลาง) จำนวน 2 เหตุการณ์(เหตุการณ์ความเสี่ยงที่ยังอยู่ในระดับต่ำ) โดยกำหนดแนวทาง/มาตรการจัดการความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ
1.	เจ้าหน้าที่กองช่างอาจลงลายมือชื่ออนุญาตให้ผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน โดยไม่ได้ไปดูหน้างานว่าเขาได้ทำถูกต้องตามหลักวิชาการหรือกฎหมายหรือไม่	มติที่ 1 1.โครงการฝึกอบรมการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสุจริต 2.มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า มติที่ 2 1. มาตรการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ และกำกับติดตามการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า 2.มาตรการแสดงเจตนารมณ์ในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานของผู้บริหาร มติที่ 3 1.โครงการจัดเวทีประชาคม 2.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการ มติที่ 4 1.โครงการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน สำหรับบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	กองช่าง -วิศวกรโยธา สำนักปลัด -นิติกร กองคลัง - นักวิชาการจัดเก็บรายได้

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ
2.	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานจัดเก็บรายได้ฯอาจมีการลงลายมือชื่อในใบขออนุญาตหรือมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตประกอบกิจการบางรายในกรณีตรวจสอบที่ตั้งสถานที่ประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	2.กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาท้องถิ่น	กองช่าง -วิศวกรโยธา สำนักปลัด -นิติกร
3.	การที่เจ้าหน้าที่บางคนอาจใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบโดยการอนุมัติเอกสารเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และให้เกิดผลต่อการสนับสนุนแผนงานโครงการของตน	1.มาตรการป้องกันการรับสินบนตามกฎหมายยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต 2.มีการประกาศเจตนารมณ์ นโยบาย No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ โดยผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน พร้อมทั้งแจ้งเวียนแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้ทุกส่วนราชการยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด 3.ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และประชุมซักซ้อมความเข้าใจ/กำกับ ดูแลบุคลากรในสังกัด ให้หลีกเลี่ยงการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เช่น ของขวัญ ของกำนัล ทั้งจากบุคลากรภายในและบุคคลภายนอก 4.จัดกิจกรรมหรือเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมและขับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy / การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์ 5. มีการกำกับติดตามและมีการรายงานผลการดำเนินการตามนโยบาย No Gift Policy 6. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนเรื่องทุจริต/เรื่องวินัยภายในหน่วยงานโดยเฉพาะโดยเป็นช่องทางที่มีความปลอดภัยต่อผู้ร้องเรียน และสร้างความมั่นใจว่าจะมีการดำเนินการตรวจสอบและลงโทษเรื่องทุจริตดังกล่าวอย่างจริง พร้อมทั้งมีการเผยแพร่รายงานข้อมูลสถิติและความก้าวหน้าของการจัดการเรื่องร้องเรียนทุจริต	สำนักปลัด -หัวหน้าสำนักปลัด -นิติกร

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ
4.	เจ้าหน้าที่การเงินอาจปลอมแปลงลายมือชื่อของนายกมลลายมือชื่อในเอกสารอนุมัติให้ผู้รับจ้างเพื่อการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างรวดเร็วในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยเอื้อประโยชน์แก่ตนหรือพวกพ้อง	1. มีการมอบนโยบาย/ประชุมซักซ้อมความเข้าใจ/กำกับดูแล เพื่อให้บุคลากรเบิกจ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าไม่บิดเบือนวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน 2. มีการจัดทำ/รายงานข้อมูลงบประมาณทั้งข้อมูลงบประมาณที่ได้รับและความคืบหน้าของการเบิกจ่ายในรูปแบบที่เข้าใจง่ายให้บุคลากรในสังกัดได้รับทราบโดยทั่วกันเป็นประจำทุกเดือน/ไตรมาส 3. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลภาพรวมและ/หรือข้อมูลโครงการสำคัญ/โครงการขนาดใหญ่ตามแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายเพื่อสร้างการรับรู้ให้บุคลากรภายในได้รับทราบและเกิดการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามแสดงความคิดเห็นได้ 4. จัดให้มีช่องทางในการให้คำปรึกษา/เผยแพร่คู่มือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องแก่ บุคลากรภายในให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการงบประมาณ/ การเบิกจ่าย/การจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างถูกต้อง 5. เผยแพร่รายการการจัดซื้อจัดจ้างหน่วยงานในประเภทงบรายจ่ายหมวดงบลงทุนที่จะมีการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.2569 6. เผยแพร่แผนการจัดซื้อจัดจ้างหรือแผนการจัดหาพัสดุประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 7. เผยแพร่ความก้าวหน้าการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2569 8. เผยแพร่รายงานสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	กองคลัง -ผู้อำนวยการกองคลัง -นักวิชาการเงินและบัญชี -เจ้าพนักงานพัสดุ

ที่	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรการป้องกันการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ
5.	เจ้าหน้าที่ระดับสูงต้องการใช้อำนาจแทรกแซงการบริหารงานบุคคล/เอื้อประโยชน์ให้พวกพ้อง/อนุมิตี ในการต่อสัญญาจ้างและการประเมินผล การปฏิบัติราชการอย่างไม่เป็นธรรม	1. จัดทำ/ปรับปรุงแผนอัตรากำลัง 2. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร 3. จัดทำ/ปรับปรุง/เผยแพร่ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลให้บุคลากรภายในได้รับทราบโดยทั่วกัน โดยครอบคลุมประเด็น ดังนี้ 1) การสรรหาและ คัดเลือกบุคลากร 2) การบรรจุและแต่งตั้งบุคลากร 3) การพัฒนาบุคลากร 4) การประเมินผลการปฏิบัติราชการ 5) การให้ทุนให้โทษ และสร้างขวัญกำลังใจ 4. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนเรื่องทุจริต/เรื่องวินัยภายในหน่วยงานโดยเฉพาะ โดยเป็นช่องทางที่มีความปลอดภัยต่อผู้ร้องเรียน และสร้างความมั่นใจ ว่าจะมีการดำเนินการตรวจสอบ และลงโทษเรื่องทุจริตดังกล่าวอย่างจริงจัง พร้อมทั้ง มีการเผยแพร่รายงานข้อมูลสถิติและความก้าวหน้าของการจัดการเรื่องร้องเรียนทุจริต 5. จัดทำข้อมูลสถิติอัตรากำลังประจำปี	สำนักปลัด -นักทรัพยากรบุคคล

8. การติดตามประเมินผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า

8.1.การติดตามประเมินผล

องค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า กำหนดติดตามประเมินผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 1 ครั้ง ดังนี้

❖ ครั้งที่ 1 รอบ 12 เดือน กำหนดรายงานผลการดำเนินการ ภายในวันที่ 30 ตุลาคม 2569

8.2.วิธีการรายงานผลการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ส่วนงานผู้รับผิดชอบตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ติดตามประเมินผลภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด และรายงานให้ผู้บริหารหน่วยงานทราบ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
องค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า
อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม